

Заняття 1: Робочий аркуш

Ім'я учня чи учениці: _____

Прізвище учня чи учениці: _____

Клас: _____

ІНСТРУКЦІЇ

Етап 1.

Прочитай текст і обговори в парі, відповідаючи на запитання:

- Про що розповідає цей текст?
- Чи знаєш ти щось про цю тему?
- Які докази ти знайшов / знайшла в тексті на підсилення основної думки?

Обговори свої думки з однокласником чи однокласницею.

Після цього напиши власні міркування з теми.

Етап 2.

Якою зараз є твоя позиція? Вона змінилася після обговорення?

Поле праворуч передбачено для твоїх нотаток і коментарів.

Етап 3.

Повтори вправу з другим і третім текстами.

Етап 4.

Якою є твоя фінальна позиція?

Етап 5.

Сформулюй тезу (власну позицію) і напиши аргументи (докази) на її підтримку. Спробуй додати до своєї аргументації інформацію із запропонованих текстів.

Як різні країни цензурують інтернет

Джерело: Вгору, переклад матеріалу від Центру прав людини ZMINA, адаптовано
Авторка: Валерія Гресь

Китай

Усупереч тому, що Китай має широкий доступ до інтернету, він також відомий однією з найсучасніших і найширших у світі систем цензури. Наприклад, держава блокує багато іноземних сайтів і соціальних мереж, серед яких YouTube, Facebook, Twitter та Вікіпедія.

Натомість у Китаї є власні схожі платформи, контрольовані державою: відеохостинг «Youku Tudou» (Юку Тюдо), месенджер «WeChat» (ВіЧат) і пошукова система «Baidu» (Байду). Утім, влада суворо обмежує контент цих платформ, що ускладнює громадянам доступ до широкого кола важливих тем.

Влада Китаю блокує сайти та фільтрує їхній зміст, а також контролює доступ громадян до інтернету. Такий контроль використовують для запобігання протестам і ув'язнення інакодумців.

Куба

Донедавна більша частина мешканців Куби мала обмежений доступ до інтернету. Утім, 2015 року уряд відкрив низку громадських точок доступу до мережі Wi-Fi, а наприкінці 2018 року в країні запрацював 3G. Та попри це інтернет усе ще дорого коштує для середньостатистичного кубинця.

Місце для твоїх нотаток

Місце для твоїх нотаток

Соціальні медіаплатформи, такі як Facebook і WhatsApp, дозволено, однак заблоковано сервіс «Skype». Водночас на Кубі доступний VPN-сервіс «Tor», тож ті, хто може дозволити собі інтернет, мають способи обійти обмеження.

У країні також є цензура щодо медіа та блогерів, які пишуть про порушення прав людини чи критикують панівну політичну систему. Проте це більше впливає на місцеві державні організації, а не іноземні.

Іран

Уряд Ірану жорстко контролює доступ своїх громадян до інтернету. Заблоковано соцмережі «YouTube», «Facebook», «Twitter». Крім того, заборонено порносайти й сайти з азартними іграми. Користувачі, які намагаються отримати доступ до них, спочатку отримують попередження, а наступні спроби можуть призвести до судового переслідування.

Влада обмежує доступ до багатьох закордонних медіаресурсів, а також сайтів, які критикують уряд. Заборонено сайти, які в культурі вважають антиісламськими чи порушують табувані теми (зокрема, ті, в яких ідеться про ЛГБТК+). Обмежують також доступ під час заворушень. Наприклад, під час антиурядових мітингів 2017 року заблокували соцмережу «Instagram» і месенджер «Telegram».

В'єтнам

В'єтнамський уряд жорстко контролює потік інформації у країні, щоб викоринити в суспільстві думки, які суперечать офіційній позиції влади.

Блокують контент два відомства. Перше — Міністерство громадської безпеки — обмежує доступ до політично неоднозначного контенту: наприклад, сайтів заборонених політичних партій, правозахисних організацій і тих, хто критикує владу. Друге — Міністерство

культури й інформації — блокує контент, що містить насильство, порнографію та ідолопоклонство.

Здебільшого цензура починається на рівні інтернет-провайдерів, які заносять імовірно неприйнятний контент до чорного списку. Якщо користувач хоче відкрити заблоковану вебсторінку, то бачить повідомлення про помилку або її блокування.

Уряд також змушує компанії видаляти контент, який видається йому недоречним. Так, 2018 року Facebook змусили видалити 670 акаунтів, а Google — 5 000 відео з YouTube. Як і в Саудівській Аравії, у В'єтнамі під час протестів періодично блокували Facebook та Instagram. Хоча в спокійний час їх у країні дозволено.

2010 року уряд затвердив закон, що зобов'язує громадські Wi-Fi-мережі — наприклад, в інтернет-кафе, готелях тощо — відстежувати онлайн-активність користувачів.

Утім, одним із найбільш тривожних нововведень є закон, що почав діяти на початку 2019 року. Він обмежує свободу вираження поглядів у мережі, зокрема будь-які висловлювання, що влада розцінює як протилежні її офіційній позиції.

Автори оригіналу статті, Readwrite, підсумовують: навіть якщо ви не мешкаєте в жодній із наведених вище країн, дарма вважаєте, що маєте доступ до вільного й відкритого інтернету, адже навіть найпрогресивніші країни мають свої обмеження.

Місце для твоїх нотаток

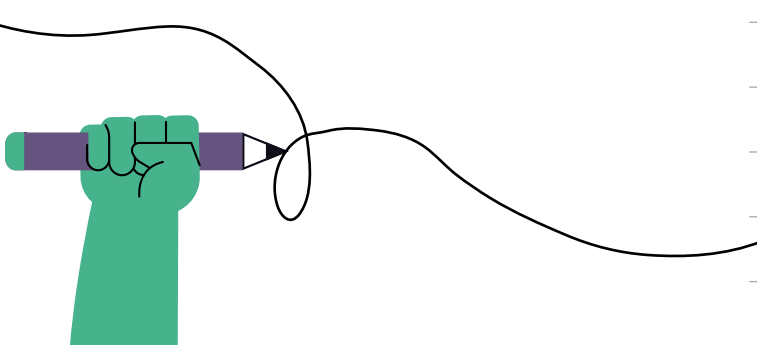

Уряд США фінансує VPN-сервіси, щоб росіяни могли уникнути цензури в інтернеті, — Reuters

Джерело: LB.ua, адаптовано
Авторка: Ірина Лисогор

Попит на такі застосунки зріс у росії після початку повномасштабного вторгнення на територію України.

Уряд США запустив нове фінансування трьох технологічних компаній, які можуть допомогти росіянам обійти цензуру й отримати доступ до західних медіа. Про це пише Reuters із посиланням на п'ять джерел.

Фінансування зосереджено на трьох компаніях, що створюють віртуальні приватні мережі (VPN — Virtual Privat Networks, — ред.). Сервіси «Psiphon», «nthLink» і «Latern» призначено для підтримки користувачів із росії, кількість яких почала збільшуватися через повномасштабне вторгнення в Україну.

VPN допомагає користувачам приховати свої дії та змінити місце перебування в інтернеті, зокрема й щоб обійти географічні обмеження й ухилитися від цензури.

Керівники всіх трьох підтримуваних урядом США VPN і двоє працівників некомерційних організацій, фінансованих Штатами, кажуть, що попит серед росіян значно зріс після 24 лютого 2022 року.

Фінансування надходить через Агентство США з глобальних медіа й вашингтонський OTF (Open Technology Fund — Фонд відкритих технологій, американська некомерційна корпорація, — ред.).

Місце для твоїх нотаток

В Україні немає повністю вільного інтернету — Freedom House

Джерело: УП із посиланням на звіт Freedom House «Свобода в мережі 2020», адаптовано

Директор офісу Freedom House в Україні Метью Шааф зауважив, що влада країни без достатньої аргументації блокує велику кількість сайтів, чим зневажає права українців на відсутність цензури. Ідеться, зокрема, про блокування російських соціальних мереж «ВКонтакте» й «Однокласники».

Пряма мова Шаафа: «Українська влада й далі блокує велику кількість сайтів та певний тип контенту, посиляючись на їхню небезпечність для суспільства. Утім, переконливих аргументів на користь того, що блокування — це єдина ефективна й можлива опція, немає.

Окрім постійного зневаження принципів захисту прав людини й верховенства права, спрямованих на захист від цензури, схоже, що політика блокування стає єдиною, а не останньою опцією. На жаль, за весь цей час майже жодних зусиль із боку держави не було спрямовано на те, щоб навчити й підготувати українських громадян бути відповідальними й обізнаними користувачами інформації та інтернету».

Freedom House зазначив, що у вересні 2019 року уряд скасував вимогу для провайдерів послуг інтернету проходити ліцензування, зменшуючи потенційні ризики для політичного втручання і корупції

Місце для твоїх нотаток

в секторі інформаційно-комунікаційних технологій.

Проте влада розглядала два законопроекти, які можуть негативно вплинути на цифрові права:

- запропонований проєкт закону про дезінформацію може ввести відповідальність за зумисне розповсюдження брехливої інформації та дозволити державі визначати, хто є, а хто не є журналістом / журналісткою;
- законопроект про медіа, зареєстрований у парламенті наприкінці 2019 року, може дозволити державі закривати онлайн-видання за публікування пропаганди.

Також у травні 2020 року президент України Володимир Зеленський продовжив дію санкцій, «законність яких залишається під питанням», проти російських платформ «Однокласники» й «ВКонтакте» через розповсюдження антиукраїнської пропаганди.

До того ж у відповідь на пандемію COVID-19 уряд запустив застосунок «Дій вдома» для перевірки того, як люди дотримуються самоізоляції. Застосунок зберігає дані користувачів про їхнє місце перебування та їхній цифровий знімок. І Міністерство внутрішніх справ, і Національна поліція мають доступ до цих даних.

З огляду на це Freedom House назвав Україну «частково вільною» країною.

Дослівно: «Оцінка становища прав людини онлайн в Україні суттєво покращилася, бо до цього річного аналізу не було враховано ситуацію на тимчасово окупованих територіях Східного Донбасу. Як наслідок, оцінка змінилась у питаннях В4 (Самоцензура), В8 (Цифровий активізм) і С8 (Кібербезпека). Утім, ситуація в країні змінилась несуттєво».

Місце для твоїх нотаток
